

UNIUNEA EUROPEANĂ ȘI SENSUL VIEȚII

Sterpu Stella

Coordonator: I. sup., Luca Sergiu

Sensul vieții este o întrebare filosofică privind semnificația vieții sau a existenței în general. Această întrebare poate fi, de asemenea, exprimată în diferite forme, cum ar fi "De ce suntem aici?", "Ce este viața în general?" și "Care este scopul existenței?"

” A rezolva are sau nu are rost viața de a fi trăită înseamnă a soluționa problema fundamentală a filosofiei.” afirmă **Albert Camus**

Problema sensului vieții omului este, prin natura ei, o problemă esențială a filosofiei. Ea exprimă justificarea și finalitatea ei. Omul totdeauna și-a pus întrebarea: ”Care este sensul vieții?”

Acesta a fost subiectul multor speculații filosofice, științifice și teologice de-a lungul istoriei. Au existat un număr mare de răspunsuri propuse la aceste întrebări, răspunsuri provenite din numeroase și diferite medii culturale și ideologice.

Să începem cu antichitatea și anume cu stoicismul. Ei propuneau o integrare în ordinea cosmică prin cunoașterea și înțelegerea ei. Scopul propus de stoicei era: ”Îndură și abține-te!”

Aristotel (384 î.Hr - 322 î.Hr) este unul din cei mai importanți filosofi ai Greciei Antice. Aristotel evidențiază esența socială a omului.

Platon (427 î.Hr.- 347 î.Hr.), filosof idealist al Greciei Antice, discipol al lui Socrate și învățător al lui Aristotel. El afirmă ”Omul are suflet nemuritor și corp muritor”

Socrate (470 î.Hr. – 399 î.Hr.), filosof din Grecia Antică.
”Omul este scopul a tot ce există în lume”

Protagoras (487 î.Hr.- 420 î.Hr.), filosof grec, cel mai timpuriu și mai important dintre sofiști. El afirmă că ”Omul este măsura tuturor lucrurilor existente, adică el determină ce este adevărat și ce nu, ce este bine și ce este rău”

În filosofia **medievală** omul era conceput ca o ființă în care se află în conexiune două ipostaze: sufletul și trupul. Filosoful acestui timp, **Toma d’Aquino** spune: ”În Dumnezeu esența și existența sînt identice”. Epoca **Renașterii** plasează Omul în centrul Universului. Omul este creatorul lui însuși. El este Dumnezeul omenesc.

Filosofia **modernă** vede omul ca un animal dotat cu rațiune. Rațiunea, spune ea, e punctul din care totul trebuie să pornească și spre care totul trebuie să revină.

Filosofia **clasică germană** privește omul ca subiect al autoperfecționării proprii.

”Odată cu formarea și dezvoltarea corpului se perfecționează și capacitățile lui mintale” Immanuel Kant (1724-1804), filosof german. L. Feurbach, un alt filosof german, (1804-1872) afirmă că: ”Esența umană e prezentă doar în comunicare, în unitatea omului cu alți oameni.”

În filosofia **marxistă** omul e analizat ca ființă socială, e tratat ca subiect și produs al activității de muncă pe baza căreia se dezvoltă relațiile sociale, ca ființă rațională, deci, e văzut ca unitate a socialului și biologicului.

În filosofia **neclasică** a sec. XX spiritualitatea e legată cu esența. ”Viața lumii – proces natural.” V.S.Soloviev ”Raportul față de lume al omului se caracterizează prin libertatea lui față de aceasta” H.G.Gadamer

Deci, în istoria gândirii filosofice au fost evidențiate, rând pe rând, aspectele care caracterizează esența omului: biologic, social, psihologic.

Existențialismul, prin M. Heidegger, susține: ”Numai omul e capabil să judece, să întrebe des-pre existență ca atare, despre locul său în lume.”. Existențialiștii cred că Soarta definește esența omului.

Adepții existențialismului ajung la concluzia că tot ce are început are și sfârșit, tot ce se naște trebuie să moară. Deci, Omul trăiește ca să moară!

Antropologia filosofică, doctrină reprezentată de A.Gelen, E.Rothacher, M. Scheler, evidențiază 4 clase de valori ale omului: satisfacție, viață, spirit, religie, ultima fiind valoarea supremă. După ei, esența personalității umane constituie aspirația către Dumnezeu.

Totuși, care-i sensul vieții?! Se afirmă că vom găsi în lume atîta sens, cît vom pune noi înșine.

Viața are valoare, dacă e trăită în condiții umane, capătă sens prin activitatea umană. Viața omului are sens numai ca ființă socială. Viața trăită ca valoare, ale cărei acțiuni și eforturi tind spre un scop demn de a fi căutat și atins, reprezintă viața cu sens.

Din perspectiva **umanismului** sensul vieții e unul singur: de a trăi într-un mod demn ceea ce constituie ființa umană: Omul trebuie să răspundă și în fața sa, și în fața societății pentru tot ce face ori nu face.

Scopul vieții constă în: A trăi pentru binele oamenilor; a asigura procesul de continuitate a generațiilor; a păstra mediul ambiant; a valorifica potențele, talentele. Deci, a te consacra progresului umanității.

P.P.Negulescu (filosof și om politic român, 1872-1951) definește scopul vieții individuale ca ”o neconținută goană după fericire”, iar prin aceasta înțelege succesul în realizarea unor scopuri și idealuri. Unii văd fericirea în dragoste; alții într-o familie sănătoasă; o parte în bani și lux; o altă parte în bucățița de pîine cîștigată în fiecare zi.

”Omul fericit este acela a cărui personalitate nu este nici divizată lăuntric, nici pornită împotriva lumii.” Bertrand Russel

Unii susțin că cele enumerate mai sus sunt doar sopuri individuale ale vieții, dar sensul nu coincide cu scopul și... atunci...

Omul găsește sens în divinitate, căci Religia permite omului să se orienteze în labirintul marilor întrebări ale vieții și dă omului un sens existenței sale care depășește viața sa biologică.

Omul simte protecție și sens.

Catolicismul afirmă credința în CRISTOS. Religia susține că moartea pune capăt vieții oamenilor ca timp oferit pentru primirea sau refuzarea harului dumnezeiesc manifestat în Cristos. Deci, viața este o pregătire pentru veșnicie (acesta fiind și sensul ei), dar cei, care mor în harul lui Dumnezeu, purificați imperfect, suferă după moarte o purificare ca să intre în bucuria cerului.

Musulmanii cred în Dumnezeu (Allah fără corp), în soartă, înviere după moarte. Ei predică învierea trupească a morților, finisarea unui plan divin al creației și judecata tuturor după fapte; cei care au făcut bine – se vor duce în rai, cei care au făcut rău – în iad. De aceea – trebuie să fii supus lui Dumnezeu.

Budiștii păstrează tăcerea cu privire la realitatea unei ființe supreme, dar cred că țelul cel mai înalt al vieții este să dobândească ”iluminarea”, după cum o percep ei, iar ea se află pe ”calea de mijloc”, nu în răsfaț de lux sau în automortificare. Buddha învață că oamenii nu au suflete individuale, se crede în reîncarnare.

Creștinismul propagă ideea ispășirii. Iisus, răstignit pe cruce, aduce mântuirea. Soarta omului se află în mâinile lui. Viața pe pământ este o pregătire pentru viața veșnică. Omul, prin faptele sale își croiește ”soarta” de dincolo.

Creștinismul ortodox dă un sens, o valoare vieții prin îndemnul la iubire, căci ”Dumnezeu este iubire” Ioan IV:8, iar iubind omul se simte fericit.

Omul e asemenea unui scaun cu 4 picioare, fiecare reprezentând câte un domeniu în care trebuie să se afirme, pentru armonie: Social – relațiile zilnice cu lumea; Amical – să aibă prieteni; Intim – să aibă o familie; Profesional – să se realizeze în sfera muncii.

Viața este un fenomen complex, de aceea sensul vieții pe care, căutându-l, îl găsește fiecare diferit de la om la om, totodată nu se poate spune că cineva a găsit adevăratul sens al vieții, pentru că adevărurile sunt relative și subiective. Nu există un sens al vieții colectiv...

Rămîne ca fiecare să decidă pentru ce trăiește, să vadă lumina la capătul tunelului. Dar să nu-și piardă viața în căutarea sensului ei, căci riscă să nu

vadă șansa pe care ne-o oferă viața. Atunci când suntem liberi de a savura, de a alege, de a comunica cu prietenii, de a ne deplasa, de a iubi, de a trăi...

Cred că toată splendoarea care ne înconjoară n-a fost creată întâmplător. Ni s-a dat posibilitatea să ne folosim de această minunăție, ni s-a dat rațiune, libertate, putem fi fericiți, iar prin aceasta eu înțeleg a putea să te mulțumești cu ce ai. Și, în același timp, niciodată să nu te oprești la cele realizate!

Ca individ al poporului meu, mă reprezintă crezul lui : Omul în viață trebuie să sâdească un pom, să sape o fântînă, să construiască o casă, să crească un copil...Și să iubească...

Dar, se știe că pentru fiecare individ în parte conceptul de sensul vieții este diferit. O parabolă zice că un tînăr a pornit în căutarea sensului vieții. În lunga sa călătorie acesta ajunge la un înțelept care locuia în munți, izolat de lume. Călătorul i-a adresat și lui întrebarea care îl frămînta la care înțeleptul i-a răspuns: Căutînd sensul vieții, nu reușești să observi frumusețea lumii. Deci trăiește din plin fiecare clipă și nu te mai îngriji de astă întrebare!

Și pentru că recent a fost sărbătorită Ziua Europei, haideți să facem o comparație între cetățenii Uniunii Europene și cei din afara ei. Cei mai fericiți oameni trăiesc în Danemarca. România se află abia pe locul 71, după țări ca Moldova, Rusia sau Polonia. Clasamentul a fost realizat de Universitatea americană Columbia pe baza unor criterii clare: speranța de viață, produsul intern brut sau încrederea în clasa politică.

Un alt exemplu: în studiile sociologice realizate în Norvegia, peste 80% dintre norvegieni se gîndesc des și foarte des la scopul și sensul vieții, iar 40% dintre ei nu au simțit vreodată că viața nu ar avea rost. Alte studii realizate în 2014 în Italia, arată că peste 70% dintre cetățeni se simt fericiți și necesari pentru societate.

Se știe că unii au îmbătrînit fără să-și fi trăit bătrînețea, iar alții, tineri fiind, au îmbătrînit înainte de a înainta în vîrstă și fără a găsi sensul vieții. Iată un exemplu de spirit și căutare a frumosului din jur. În Anglia, cea mai nouă ediție a show-ului "Britain's Got Talent" i-a avut protagoniști pe Paddy și Nico, doi parteneri cu o mare diferență de vîrstă: el 35 de ani, iar ea 80 care au dansat pe ritmuri de salsa și care au uimit atît sala, cît și juriul.

O bunicuță din Franța a sărit cu parașuta la vîrsta de 70 de ani, declarînd că „nu e mare scofală, e doar o săritură.”

Eu cred că ne-am schițat o impresie ce vizează opinia cetățenilor UE despre viață și sensul ei. Haideți să analizăm care este acesta pentru cetățenii altor state care nu sînt membre ale acestei confederații. În Arabia Saudită, Egipt, Siria sensul suprem al vieții este perceput ca slujirea lui Allah. Pentru indieni și chinezi, religia iarăși vine pe primul plan.

Dar, după cum afirma Viktor E. Frankl în cartea “Omul în căutarea sensului vieții”: “sensul vieții este, de fapt, sensul unei anumite situații concrete de viață. Ceea ce explică de ce sensul diferă de la un om la altul, de la o zi la alta...” Tot aici menționează că ” Fiecare om intră pe scena lumii cu o anumită structură sufletească, apoi beneficiază de o anumită educație și de aceea, trăind într-un anumit context istorico-geografic și social, are o misiune proprie de dus la îndeplinire în viața sa. Acesta este și motivul pentru care fiecare din noi are vocația sa proprie ”. Deci, nu putem spune că în țările enumerate mai sus oamenii nu sar cu parașuta sau nu cântă. Desigur. De aici, putem face concluzia că atât pentru cetățenii UE, cât și pentru cei din afara ei, pentru fiecare individ în parte conceptul de sensul vieții este diferit.

UE dă un sens optimist vieții prin încercarea și insistența de a rezolva problemele societății, de a o dezvolta, prin faptul că dă șansa tuturor să se realizeze. UE asigură o calitate înaltă a vieții, oferă confort și siguranță cetățenilor săi, libertate, drepturi, pe care și le respectă.

În final, vreau să vă spun că care nu ar fi pentru dumneavoastră sensul vieții nu uitați că “murim ca mâine!”

Murim... ca mâine

Magda Isanos

E-așa de trist să cugeti că-ntr-o zi,
poate chiar mâine, pomii de pe-alee
acolo unde-i vezi or să mai stee
voioși, în vreme ce vom putrezi.

Atîta soare, Doamne,-atîta soare
o să mai fie-n lume după noi;
cortegii de-annotimpuri și de ploi,
cu păr din care șiruie răcoare...

Și iarba asta o să mai răsară,
iar luna tot așa o să se plece,
mirată, peste apa care trece-
noi singuri n-o să fim a doua oară.

Și-mi pare-așa ciudat că se mai poate
găsi atîta vreme pentru ură,
când viața e de-abia o picătură
între minutu-acesta care bate

și celălalt - și-mi pare nențeles
și trist că nu privim la cer mai des,
că nu culegem flori și nu zîmbim,
noi, care-așa de repede murim.

Bibliografia:

- 1.) „Istoria filosofiei. Ciclu de prelegeri. Partea I/Partea II” M.Braga
- 2.) Viktor E. Frankl, “Omul în căutarea sensului vieții”- <http://www.viktor-frankl.ro/VF-extras/VF-extras.html>
- 3.) https://ro.wikipedia.org/wiki/Sensul_vie%C8%9Bii
- 4.) <http://jurnalspiritual.eu/sensul-vietii/>
- 5.) <http://www.livebiz.ro/video/ea-are-80-de-ani-dar-ce-a-putut-sa-faca-pe-scena-a-uimit-pe-toata-lumea/>
- 6.) http://stiri.tvr.ro/cei-mai-fericiti-oameni-din-lume--romanii-sunt-pe-locul-71--dupa-moldova--rusia-si-polonia_72054.html
- 7.) <http://www.romanianvoice.com/poezii/poezii/murim.php>

VIZIUNEA EUROPENILOR ASUPRA PROBLEMELOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

Ungurianu Ana, Bordeianu Tatiana
Coordonator științific: Braga Mihail

“Independența? Asta e o blasfemie burgheză. Toți depindem unii de alții.”
George Bernard Shaw.

Republica Moldova este independentă de 25 de ani, traversind o perioadă dificilă de schimbări radicale, care cuprind toate sferele vieții și activității. Societatea moldovenească se confruntă cu o restructurare, în mare măsură contradictorie, dar istoric inevitabilă. Chiar dacă au avut loc schimbări în politica internă, societatea noastră continuă să se confrunte cu o serie de probleme stringente: sărăcia, criza de identitate, mizeria socială și nu în ultimul rând se confruntă cu o guvernare ineficientă care a adus țara în pragul crizei politice. Principala realizare a RM a fost trezirea conștiinței naționale, revenirea la limba română, recunoașterea Independenței Republicii Moldova la nivel internațional, 25 decembrie 1991. Ea mai devine membru a mai multor organizații internaționale influente și în primul rând, a Organizației Națiunilor Unite în martie 1992. După declararea Independenței Republicii Moldova, au urmat alte documente